

resnica, kaj še čerjo Nemci v oziru svojega jezika? Povsod se nemščina sedi pri nas za mizo, tudi tam, v taci uradih, kamor prihaja le slov. kmet, sedi gospóda, ki ne zna ali vsaj noče znati jezika, ki ga govori ljudstvo, s katerim jim je opravka. Naravno je, da take gospóde ljudstvo ne vidi rado ter si jo želi izpremeniti, se ve, da le po postavi ali še skromniše, po prošnjah do višje gosposke. Ako le-ta včasih usliši prošnjo ljudstva, to vam je potem v očéh nemške gospóde pa — krivica in največji greh grofa Taaffe in njegove vlade.

Koroško. V Celovci se je župan Fr. Glöckner odpovedal tej časti in so imeli potem silo, komu da jo naj izročijo. Na zadnje jo je dobil dr. Posch, ali ni je prav vesel, kajti v občinskem gospodarstvu so jo liberalci jako zavozili. Njega čaka torej težavno delo, ali mu bode kos? — Kakor je znano, je pri večih sodnijah treba tolmača, če hoče sodnik kaj dopovedati slov. stranki. Slovenci so vlado že večkrat opomenili na to, ali kakor je podoba, zastonj, kajti mlade sodnike, avskultante, jemlje e. kr. dež. nadsodnija še vedno le iz nemških pravnikov, kako dobijo potem sodnije taci sodnikov, ki bi znali slovenski?

Kranjsko. »Slov. matica« je imenovala A. barona Winklerja, dež. predsednika v Ljubljani, za častnega člana in je s tem počastila tudi sebe, kajti baron je sicer v drž. službi, vendar pa ne zakriva nikjer, da teče v njegovih žilah slov. krv. — V Rudolfovem so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali po vsej vrsti slov. možje, nekaj časa pa so že vzdigovali nemškutarji glavo ter so računali na razpor med Slovenci. Hvala Bogu, da tam Slovenci niso posnemali teh v Ljubljani.

Primorsko. V Gorici je umrl France Podobnik, c. kr. stavbeni svétnik. Mož je bil časti vreden slov. rodoljub. — Zoper slov. ljudske šole v Gorici se vpenja, kar največ mora, mestni zastop, toda 7000 Slovencev je v mestu in njim se bode vendar dovolilo toliko, kolikor se druge pešiči Nemcev ali Lahov dovoljuje z odprto roko.

Tržaško. V okolici Trsta je gorelo na večer pred sv. Ivanom veliko število kresov in hočejo jih vžgati tudi na večer 4. julija v čast sv. apostolov slovenskih. — Slov. čitalnica je priredila včeraj svojim udom veselico v Senožečah. Vdeležba je bila mnogobrojna.

Hrvaško. Ogerska vlada sili madjarski jezik tudi v hrvaške šole; v Zagrebu morajo se ga otroci v obrtni šoli učiti kar iz početka. No, če pojde tako dalje, potem bode v resnici čez 10 let Zagreb madjarsko mesto.

Ogersko. Nekateri poslanci tičijo tako v dolgéh, da se jim zarubljuje denar, ki ga dobijo za svoje poslanstvo. Le-ti bili bi sedaj radi postavili, vsled katere bi jim tega denarja ne mogel nihče rubiti, vendar pa take postave v državnem zboru niso vsprejeli. Sedaj pa je poslanec Madarasz predložil, naj se daje poslancem stalno plačilo. Ne bilo bi na robe, kajti potem bi ne imeli toliko in tako dolgih govorov več v zboru.

Vunanje države.

Rim. Kardinal Rimske cerkve Avgust Theodoli je dne 27. junija umrl, v svojem 73. letu; kardinal je bil od leta 1886.

Italijansko. Kralj Umberto in kraljica Margarita sta se vrnila iz Berlina v Monzo ter ostaneta ondi, kakor po navadi, celo poletje. Sapa jima v Rimu ni pogodi. O tem, kar sta doživela na Nemškem, se je pisalo le malo in gotovo je le toliko, da še ostane na dalje pri tripelalijanci.

Spansko. Državni proračun so vsprejeli ali treba bode novega posejila in zoper to se bodo vzdignile hude burje pri poslancih, ki ne držijo s sedanjo konservativno vlado.

Francosko. Po vsej francoski državi živi kacic 50.000 judov, ali ti so bogati in zato imajo povsod veljavo. Ljudje pa so jih sedaj že siti, posebno pri častnikih. Judje imajo v vojski najboljše pa najlažje službe. To preseda drugim in vsled tega je sedaj nastala velika nevolja nad judi-častniki. — Anarhist Ravachol je obsojen na smrt, ali nič se ne kesá svojih zločinstev, češ, da je delal — za delalce. Enacih ljudij je še več na svetu, gorje, če pridejo ti kedaj do močij.

Angleško. Naj se pri Ircih zjedinite tamošnji stranki v eno, to je zastonj. V soboto je bilo v Korcu med njima celo pretepanje. Razgnala jih je policija: kaj boste storili ti stranki za ubogo ljudstvo! Če se obe zedinite, ne bilo bi še veliko upanja, da kaj dosežeta; tako pa je nju delovanje le pogubno. — Zoper Gladstoneja kandiduje Balfour, mož velicih zmožnostij in tako utegne konservativna stranka ostati na vrhu.

Nemško. Na cesarskem dvoru v Berlinu je huda nevolja nad Bismarcka in to po pravici, kajti le-ta je že starec — blebetalec, ne več Nemcem na korist, ampak na škodo, ker še hoče veljati za »največjega moža Nemcev«. — Vojaštvo se bode pomnožilo in z jim tudi stroški, toda francoski vojaki na eni, na drugi strani pa ruski ne dajo mira Nemcem.

Rusko. Veliko železnico dela vlada po južni Sibiriji. Le-ta je neki sila rodovitna in že sedaj prihaja vsako leto do 50.000 priseljencev. Ako se dodela ta železnica, nadeja se jih vlada še dvakrat toliko. Zemlje je dovolj in če je v resnici rodovitna, kakor se hvali, je še le boljše za vso državo.

Rumunsko. Kralj Karol se je podal na Angleško, kraljica še je vedno bolna, da-si jej zdravniki obetajo dan na dan ozdravljenje.

Srbsko. Naših častnikov je bilo toveč nekaj blizo srbskih mej in brzo so srbski listi zagnali glas, da so pregledovali, kje da bi avstrijska vojska najlažje vdrla na srbska tla. Se ve, da to ni resnica.

Afrika. Angleška vlada je zahtevala od sultana v Maroku, naj ji dovoli, da sme pošiljati prosto razno blago v deželo. Sultan pa tega ni privolil, ker je čutil, da bi tako tudi orožje prišlo lahko med ljudstvo in z njim ustaje. Teh imajo pa ondi že tako več, kakor je dobro.

Amerika. V Braziliji je odstopil minister za poljedelstvo in njegove posle opravlja minister za vunanje zadeve. Teško je najti moža za to ministerstvo, kajti doslej se je storilo le malo za poljedelstvo in minister mora še torej orati ledino, vse na novo vpeljati, da se povzdigne kmetovalstvo.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

Z grada podam se do Nilomerja skozi umazane ulice stare Kahire (Mazr-Kadim). Kdor hoče arabsko življenje poznavati, pridi tu sem. Moži hodijo v belih, ali modrih, ali rudečih, ali žoltilih kaftanih (srajcah segajočih od vrata do pet), ubožni pa se ve v capah, ki je imajo. Na glavi imajo ali rudeči tarbuš (fez), ali pa okoli glave ovito ruto (turban). Kdor ima zelenega, je znamenje, da je potomec preroka in plemenitaš (šarif), ter je tudi njegovo obnašanje primerno — ponosno, se ve navadno brez vzroka. Zeleni turban je tedaj po našem »modra kri« plemenitaška. Žene so ovite do očij. Vedejo se spodobno. Če moža sreča, obrne se ali v stran

gleda, dokler ni mimo opazovalec. Nagi otroci se po ulicah poganjajo, mukari ponujajo osle, prodajalci s strašnim kričem umazan kruh, sočivje, meso. Pri delu vse sedi, celo drva žagajo sedé in to vse na ulici. Čevljar, šivar dela s pomagači na ulici. Usnjar razpoloži po ulici svoje surove kože, da mu je vdelažo čez hodeči. Na ulici mati otroka krmi in doji, na ulici so prodajalnice, na ulici se karta, kocka meče, na ulici se u. . . lovijo in koljejo, na ulici klobase delajo, pečejo, snejo. Sedi se pri prodajanji in kupovanji. Na ulici se spi po dnevi in po noči, na ulici je kovač, mesar, pek, tkalec, prodajalec oglja in apna drug zraven drugega. Vse kadi, moži, žene, otroci. Na ulici pobirajo otroci živalske odpadke lepo varno v locenjice, je sušijo, z vodo namočijo, kot testo zamesijo v male kolače ter posušene prodavajo kot kurjavo za pečenje kruha. Peče se pa v pepelu, kakor za časov Abrahamovih »podpepeljak« (panis subcinericius).

Navada je, da moži nekak roženvenec v roki nosijo, toliko, da ima nekaj v rokah.

Vse je leno. Razumljivo, ker velika vročina moči mori. Ko ogelj črni zamorci, navadno služinčeta, letajo in to tem ložje, ker imajo čisto suhe, drobne litke. Po gospodsko opravljenih sem videl malo črnuhov.

»Bakšiš, bakšiš« doni od vseh strani, iz ust malih beračev. S to besedo, šalil se je nekdo, se otrok narodi in komaj, da kobaca, že sika; »šiš, šiš!« Več pa daš, več hočejo imeti.

Pršli smo do reke Nil. Onstran je starodavno poslopje s kufiškim napisom — Nilometer. Kedar začne reka rasti in doseže tu določeno črto, tedaj se prerijejo vsi nasipi ob pobrežji in voda se na polja spusti. Ta dan je zmiraj velik praznik.

Tu na otoku Roda je tudi kraj, kjer je faraonova hči našla dete Mojzesa.

Odtod pa je slo skozi temne ozke ulice do hrama Matere Božje, — »siti Mirijam« reče Arab. Cerkev je last razkolniških Koptov in jako zanemarjena. Stebri so iz različnih zlogov, Bog ve, od kod sem znošenih. Lepe so rezljarije. Ob strani se gre navdol po dvajnstarih stopnicah v kleti podobne oddelke. Križ v kamen vsakan zaznamlja kraj, kjer je spalo dete Jezus in nasprotno, kjer je navadno molil sv. Jožef. To je na mojem potovanju prvi onih krajev, katerih ima mnogo sveta dežela, na katerih se zadobi popolni odpustek, če zmoliš »Oče naš in češčeño Marijo«. Ginjenega srea sem rad spolnil malo zahtevo za neprecenljivo milost.

Celo neznosn je v tem delu mesta krič beračev. Polnaga dečica se tu poganja po ulicah. Tudi sveto dete Jezus je nekda hodilo po teh bornih ulicah, ulicah siromaštva.

Večer se je bližal. Pogledimo si še najstarejšo egiptovsko moskejo, ki ni daleč odtod, moskejo-Amru (Omar), ki je podobna šotoru, kojega nosi 250 stebrov, večidel iz krščanskih svetišč tu sem zavlečenih, in ki stoji na onem prostoru, kjer je stal šotor Kalifa Omarja pri obleganji in oropanju mesta. Mohamedani hranijo tu v svoji lahkovernosti razna čuda: n. pr. utisek roke Omarjeve, božje ime, od Mohameda lastnoročno v kamen zapisano, steber, ki je na povelje Omarjevo skoz zrak priletel iz Meke sem, ki je bil edini še potreben in več takih čenčarij mohamedanskih. Vrnil sem se skozi ulice šeria-el-šeik-Jusuf, šeria Dunaven itd., mimo eno nadstropje visoke priprosto-elegantne palače Kedi-veja sredi najkrasnejšega mestnega dela v hotel.

Od truda dneva se spočiti, podam se večer v društvu v krasno kavarno, kjer se toči dobro graško pivo. Zapalimo si »nargile«, vodeno pipo, ki človeka tako prijetno omami. Tu te pa zopet neprenehoma nadlegujejo pohišni prodajalci in dečki, ki ti hočejo snažiti škornje.

Če nimaš volje, reci: mafiš (nočem), če še ne gre: ruh (poberi se). So pa tujei, ki se samo teh besed naučijo, ter pri vsaki priliki in nepriliki z njimi oborožijo. To ni dobro! Siromak je, ki te nadleguje, morebiti mu želodec glada poka! Tudi si človek z osornostjo nikjer, najmanj na tujem, ne pridobi spoštovanja. Na noč domu se vračajoč, opazoval sem, kako pred vsako prodajalnico leži beduin za varuha. Ni varno se šaliti, ali se ga dotakniti, ker navadno ne spi, marveč z bodalom v roki straži.

(Dalje prih.)

Smešnica. Cigan pride v gostilno ter sedé k lepo pokriti mizi. Čez nekoliko časa pride ravno v to gostilno mnogo odlične gospóde.

Natakar odpravlja nejevoljen cigana od lepe mize, rekoč: »Sedi k drugi mizi tu bodo sedeli imenitni gospodje«. »Pa naj sedé, saj menda niso ušivi«, odvrne na to čisto mirno cigan. A. K.

Razne stvari.

(Telegram.) Pri današnjih občinskih volitvah v Šmarjah pri Jelsah so Slovenci v vseh treh razredih sijajno zmagali. Zivio!

(Šolstvo.) Gosp. Peter Končnik, ravnatelj na c. kr. gimnaziji v Celji, je dobil naslov c. kr. šolskega svetnika.

(C. kr. pošta.) Od dne 1. julija plača se od 1 do 10 fl. samo po 5 kr. poštnine, ako se pošlje denar po nakaznicah. Doslej je bilo nje po 5 kr. samo do 5 fl., dalje pa po 10 kr.

(Šilverein.) Pokojni dr. Herbst je zapustil 1000 fl. nemškemu šilvereinu ter je s tem pokazal, da ga tudi v starosti in v bližnji smrti ni zapustilo sovraštvo do slovanskih ljudstev. Mož je bil ves čas v državni službi, živel je torej ob davkih in Bog zna, koliko žuljev od slov. kmetov je na onih goldinarjih!

(»Slov. čitalnica«) v Mariboru se je preselila iz Grajskih ulic v Gosposke, v gostilno »k nadvojvodi Ivanu«. Novi prostori so v prvem nadstropji in jako ugodni.

(Ogerska država) meri 282.804 stirijskih kilometrov, Hrvaško in Slavonija pa skupaj 42.500 štir. km. Prebivalcev šteje Oggersko 15.122.514, Hrvaško pa 2.184.414. Madjarski govori jih neki 7 milj., rumunski in nemški po 2, ter blizo toliko jih govori slovaški in hrvaški. Katolikov je 8 mil., 2¹/₂ milj. razkolnikov, 2 milj. kalvincev in 1¹/₂ milj. lutrovcev, 700.000 pa je judov. Največje mesto je Budimpešt, ki šteje 500.000 in Szegedin, ki ima 80.000 prebivalcev. Zagreb šteje 38.000 in Reka 29.000 ljudi.

(Doktorstvo.) Č. g. Anton Medved, kaplan v zavodu dell' anima v Rimu, je postal ondi dne 4. junija dr. modroslovja in dne 25. junija na Dunaji dr. bogoslovja.

(Deželna nižja gimnazija v Ptuj.) Napoved učencev na nižji gimnaziji v Ptuj za I. razred se vrši dvakrat, in sicer: ali 15. julija od 10—12 ure, ali pa 16. septembra od 10—12 ure. Sprejemna skušnja začnjenja se vsakokrat ob dveh. V H., III. in IV. razred se bodo sprejemali in upisovali učenci 17. septembra od 4—6 ure. Tschanet, ravnatelj.

(Imenovanje.) Minister za uk in bogočastje je imenoval g. dr. Arturja Steinwenter, ravnatelja na c. kr. gimnaziji v Mariboru, za ravnatelja na 1. gimnaziji v Gradcu in g. dr. Petra Stornika, profesorja na c. kr. gimnaziji na Dunaji, za ravnatelja c. kr. gimnazije v Mariboru. Zadnji je rojen Korošec iz Lesja.